

[Mølgaard]

Vi er modstandere af prisaftaler, der er vendt imod forbrugerne, også foranlediget af lovgivningens vej, og den omkostningsbestemte husleje hører til de værste eksempler på dette. Når jeg anvender det ret stærke ord »værste«, er det på grund af dens indbyggede prisopskruningsmekanisme, hvor huslejerne jo må og skal stige og stige, fordi ejendomsværdierne stiger, og det er dem, der bestemmer lejen, der så igen bestemmer ejendomspriserne og dermed ejendomsvurderingerne, der igen gør, at lejerne må stige, hvorfor ejendommen igen må stige og lejen igen må stige og ejendommen igen må stige osv., osv.

Jeg nærer tiltro nok til en statsinstitution som monoptilsynet til at tro, at man derfra ville have givet mange alvorlige advarsler til regeringen, hvis man havde haft nogen som helst udtalekompetence vedrørende et prisfastsættelsessystem som det, man har statsetableret ved lejefastsættelsen, som den sker ved den omkostningsbestemte huslejefastsættelse.

Jeg vil mene, at alle bevillinger til monoptilsynet og Forbrugerrådet, som jo skal tjene det formål at værne forbrugerne bedst muligt mod udbytning, intet er værd, så længe man tillader statsautoriseret og statsorganiseret forbrugerudbytning på boligområdet over for lejerne, for udbytningsmulighederne stiger jo dér, når man væerner forbrugerne på andre områder. Der er mere at hugge.

Den linje, der tegnede sig med det sidste boligforlig med denne opskruning af omkostningsniveauet for den enkelte borger i dette land, som er boligbruger, bliver naturligvis yderligere forargelig på baggrund af, at man i øvrigt fra stort set alle boligforligspartiernes side, selv om de i den sammenhæng hedder noget andet, etablerer en indkomstpøolitik, der rigtignok holder stærkt fast på indkomstudviklingen, sådan at betalingsgrundlaget indsnævres stærkt, samtidig med at betalingsbehøvet øges betydeligt. Det er at klippe og barbære på én gang, og man må erkende, at der snart ikke er meget mere tilbage at anvende den slags instrumenter over for, som man anvender til det.

Retsforbundet nægter at medvirke til en sådan fortsat forbrugerudbytning på boligområdet. Retsforbundet ønsker ligestilling fra samfundets side over for den ene og den anden form for boligbrugere, om de så

er parcelhusejere eller lejere. Vi nægter at medvirke til opretholdelse af favoriseringer til den ene, anden eller tredje side direkte eller indirekte, bortset fra rent socialt betingede eller måske ligestillingsmæssigt teknisk nødvendiggjorte tilskud af den ene og den anden art; men ligestillingsprincippet skal fastholdes fremfor alt, og princippet om statens ikke-intervention, hvor den ikke er nødvendig, skal fastholdes.

Vi ønsker stop for den prisopskruning, der er sket med boligforliget indtil nu, og vigtigst i den sammenhæng er det at få sat en stopper for spekulatønen. Spekulatønen er betinget af den monopoliserede situation, vi har på boligmarkedet, og den må angribes ad de veje, hvorad man nu engang angriber monopolsituationer, men specielt gør der sig det gældende, at enhver boligform, hvad enten det er højhuse, lavhuse, etagebebyggelser, udlejningsbyggeri eller parcelhuse, ligger på et stykke jord, og den opskruning, der er sket af prisniveauet på enhver bolig, er i høj grad betinget af, at jordspekulationen har fået aldeles frit løb, og helt på tværs af det eksisterende boligforlig kan man, inden boligforliget udløber, skabe nye vilkår for boligforliget at løbe ud på, og man kan skabe helt nye vilkår for et nyt sæt love på boligområdet til regulering af forholdene ved at få standset denne jordspekulation, der ødelægger boligmarkedets naturlige udviklingsmønster, hvor man får en tilbuds- og efterspørgselsmekanisme, der afvejer hinanden i et rimeligt omfang, hvor man får en sådan konkurrence, at forbrugerne ikke kan klage over forbrugerudbytning, og hvor ejerne også er tilskyndet til i tilstrækkelig grad at skaffe produktion af de varer, som man efterspørger, altså i dette tilfælde boliger.

Skal vi opnå de muligheder, som et sådant system kan indebære, må der altså være en tilstrækkelig forsyning med varen, boligen, og det skaffer vi kun, hvis vi etablerer mulighederne ved at fjerne de hidtidige spekulationsmuligheder, ved at gøre det let at anskaffe sig jord at bygge på og etablere sig på. Det gør vi kun igennem en jordreform, men ved en jordreform får vi jo også skabt grundlaget for, at et boligforlig kan opbygges efter et fornuftigt mønster. Uden en sådan reform bliver det svært at etablere et boligforlig alene omfattende boliger, men uden hensyntagen til, at enhver bolig må ligge på et stykke